

Sygn. akt III Ca 43/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 marca 2014r.

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu, Wydział III Cywilny Odwoławczy w składzie
następującym:

Przewodniczący - Sędzia SO Urszula Kapustka

Sędzia SO Tomasz Białka

Sędzia SR del. Piotr Borkowski (sprawozdawca)

Protokolant: staż. Kinga Burny

po rozpoznaniu w dniu 20 marca 2014r. w Nowym Sączu

na rozprawie

sprawy z powództwa małoletniego A. D. działającego przez matkę B. D.

przeciwko R. D.

o podwyższenie alimentów

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Nowym Sączu

z dnia 22 listopada 2013 r. sygn. akt III RC 380/13

1. **oddala apelację,**

2. **zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 90 zł (dziewięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.**

Sygn. III Ca 43/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 22 listopada 2013 r. Sąd Rejonowy w Nowym Sączu zasądził od pozwanego R. D. tytułem alimentów na rzecz małoletniego powoda A. D. kwoty po 650 zł miesięcznie płatne do rąk matki małoletniego powoda B. D. z ustawowymi odsetkami na wypadek uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat, w miejsce alimentów ustalonych wyrokiem Sądu Rejonowego w Nowym Sączu z dnia 07. 07. 2009 r. W pozostałej części powództwo oddalił i orzekł o kosztach postępowania.

Powyższy wyrok zapadł na gruncie następujących ustaleń. Wyrokiem z dnia 07. 07. 2009 r. pozwany został zobowiązany do łożenia alimentów na rzecz małoletniego powoda po 550 zł miesięcznie. W dacie ustalania alimentów matka powoda była zarejestrowana jako bezrobotna bez prawa do zasiłku, mieszkała z powodem u swoich rodziców, wraz z nimi mieszkał też jej pełnoletni brat, dokładała się do kosztów utrzymania domu. Pobierała na powoda zasiłek rodzinny w kwocie 48 zł miesięcznie. Na jedzenie dla syna wydawała około 500 zł miesięcznie. Miesięczny koszt

utrzymania syna wynosił miesięcznie około 600 – 700 zł. Powód nie uczęszczał do przedszkola, a pozwany odwiedzał go około 10 razy w roku. Sam pozwany w dacie ustalania ostatnich alimentów pracował w I., posiadał samochód i zarabiał 350 Euro tygodniowo. We wrześniu 2009 r. matka powoda podjęła pracę na podstawie umowy na czas określony do 2033 roku i zarabia miesięcznie średnio 2.100 zł netto. Powodowi nie przysługuje zasiłek rodzinny. Powód nadal wraz z matką mieszka w domu swoich dziadków. Matka powoda dokłada rodzicom do utrzymania domu kwotę 300 – 400 zł kwartalnie za wodę, 100 zł miesięcznie za prąd oraz połowę kosztów zakupu węgla. Małoletniego powoda do szkoły odwozi babcia, a jego matka daje środki pieniężne na zakup paliwa. Wyżywienie powoda to wydatek około 550 zł miesięcznie. Od czerwca 2013 r. powód uczęszcza do szkoły piłkarskiej co wiąże się z opłatą 70 zł miesięcznie. Matka powoda na bieżąco zaspakaja jego potrzeby. Od ustalenia ostatnich alimentów wzrosły ogólne koszty utrzymania powoda związane z zaspokajaniem jego bieżących potrzeb. Nadto doszły nowe wydatki związane z realizacją przez powoda obowiązku szkolnego, uczęszczaniem do szkoły piłkarskiej i dojazdami powoda do szkoły. Miesięczny koszt utrzymania małoletniego powoda Sąd Rejonowy przyjął na kwotę 1.100 zł, w tym 600 zł wyżywienie, 200 zł partycypacja w kosztach utrzymania domu, 60 zł książki i wydatki szkolne, 70 zł opłata za szkołę piłkarską, 100 zł koszty dowozu do szkoły i około 40 zł inne niezbędne wydatki. Pozwany obecnie stracił pracę, nadal mieszka w I., gdzie pobiera zasiłek dla bezrobotnych w wysokości 198 Euro tygodniowo. Wychowuje córkę z nieformalnego związku, z którą zamieszkuje wraz z konkubiną. Poności koszty utrzymania mieszkania. Około 3 lata temu zakupił w Polsce działkę budowlaną, na której rozpoczął budowę domu. Sąd Rejonowy dokonał oceny przeprowadzonych w sprawie dowodów odmawiając dania wiary twierdzeniom matki powoda, iż pozwany jest zatrudniony w Irlandii, a także w zakresie dotyczącym wydatków przekraczających sumy wskazanej w stanie faktycznym. Tak samo ocenił zeznania pozwanego w części, w której ten kwestionuje wzrost kosztów utrzymania małoletniego od czasu ustalenia wysokości alimentów w 2009 r.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, że żądanie zasługuje na uwzględnienie do kwoty 650 zł. Od czasu ustalenia ostatnich alimentów upłynęło ponad 4 lata. W tym czasie nastąpił wzrost kosztów utrzymania małoletniego powoda związany nie tylko ze wzrostem cen, ale i nowymi wydatkami jakie pojawiły się po rozpoczęciu przez małoletniego nauki w szkole. Pozwany zaś z jednej strony pobiera zasiłek dla bezrobotnych, z drugiej jednak jest osobą młodą i zdolną do pracy, a więc posiada możliwości zarobkowe. Ponadto od daty ustalenia ostatnich alimentów zakupił nieruchomość, co świadczy o jego dobrej sytuacji majątkowej. Sąd Rejonowy uwzględnił także i to, że sytuacja materialna małoletniego powoda uległa zmianie na korzyść, bowiem obecnie jego matka pracuje, a 4 lata temu nie posiadała własnego dochodu. W tym stanie rzeczy Sąd Rejonowy uznał, że zachodzą przesłanki do podwyższenia alimentów do kwoty 650 zł miesięcznie tj. o 100 zł miesięcznie w porównaniu do wcześniej ustalonego obowiązku alimentacyjnego. Przy ustalaniu wysokości alimentów Sąd Rejonowy wziął także pod uwagę, że matka małoletniego powoda czyni osobistą pieczę nad nim i realizuje obowiązek alimentacyjny także poprzez osobiste staranie o wychowanie i utrzymanie syna, co powoduje, że jej udział w zapewnieniu mu środków finansowych powinien być mniejszy niż pozwanego.

Z powyższym wyrokiem mnie zgodził się pozwany zaskarżając go w części obejmującej pkt I, III, IV i V. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

1. błąd w ustaleniach faktycznych Sądu przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku i mający wpływ na jego treść przez nieprawidłowe wyliczenie miesięcznego kosztu utrzymania małoletniego powoda A. D., przyjęcie niewłaściwych kryteriów dla określenia jego usprawiedliwionych potrzeb, a także wadliwe ustalenie możliwości zarobkowych pozwanego skutkujący częściowym uwzględnieniem powództwa, gdy prawidłowo poczynione ustalenia faktyczne w przedmiotowej sprawie uzasadniałyby jego oddalenie,
2. naruszenie przepisu postępowania: art. 233 § 1 kpc przez dowolną i wybiórczą ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego, sprzeczną z zasadami logicznego rozumowania, matematyki czy względami wiedzy i doświadczenia życiowego, a także przez wyciąganie wniosków sprzecznych w stosunku do dowodów, którym Sąd dał pełną wiarę,
3. naruszenie przepisu prawa materialnego: art. 135 § 1 kro przez jego wadliwą interpretację polegającą na przyjęciu, że zakres świadczeń alimentacyjnych, do których czynienia zobowiązany jest pozwany wobec powoda, podyktowany

jest zakresem świadczeń, jakie pozwany czyni na rzecz swojego drugiego dziecka, gdy prawidłowa interpretacja powołanego przepisu uzasadnia przekonanie, że o zakresie świadczeń alimentacyjnych decydują usprawiedliwione potrzeby uprawnionego oraz zarobkowe i majątkowe możliwości zobowiązanego.

W oparciu o powyższe zarzuty pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez oddalenie powództwa i zasądzenie na jego rzecz od strony powodowej kosztów postępowania, względnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I Instancji. W uzasadnieniu apelacji wskazał, że Sąd Rejonowy błędnie ustalił miesięczny koszt utrzymania małoletniego powoda na kwotę 1.100 zł, a ustalenie takie oparł na zeznaniach matki małoletniego powoda, które były niespójne, nielogiczne i chaotyczne, a w pewnej mierze nieprawdziwe. Zakwestionował ustalenie, że wzrósł koszt utrzymania małoletniego powoda o wydatki związane z ogrzewaniem mieszkania, co jest sprzeczne z zasadami logiki i doświadczenia życiowego, bowiem 4 lata wcześniej powód tak samo potrzebował ogrzewania, jak potrzebuje go obecnie. Skoro powód mieszka z matką, która korzysta z części budynku na zasadzie użyczenia, to nie jest ona zobowiązana do pokrywania kosztów związanych z jego eksploatacją i jego utrzymaniem.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie podając, że podniesione w niej zarzuty są bezpodstawne i nie zasługują na uwzględnienie, co dotyczy przede wszystkim zarzutu przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów. W ocenie powoda przyznana kwota dodatkowych alimentów jest umiarkowana i proporcjonalna do usprawiedliwionych potrzeb powoda i możliwości zarobkowych pozwanego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego nie zasługiwała na uwzględnienie. Nie znajduje potwierdzenie żaden z podniesionych w apelacji zarzutów tak w zakresie przepisów prawa procesowego, jak i błędnej subsumpcji przy zastosowaniu materialnoprawnej podstawy roszczenia. Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił stan faktyczny, a ustalenia te Sąd Okręgowy przyjmuje za własne. Z prawidłowo ustalonego stanu faktycznego Sąd Rejonowy wyciągnął właściwe wnioski prawne. Uzasadnienie zaskarżonego wyroku odpowiada wymogom przewidzianym w art. 328 § 2 k.p.c. Sąd Rejonowy prawidłowo wskazał i omówił na jakiej podstawie dokonał opisanych ustaleń, a którym dowodom odmówił dania wiary przedstawiając jednocześnie powody takiej swojej oceny. W takim stanie nie doszło dowolnej oceny przeprowadzonych dowodów, co zarzucał apelujący. Dla skuteczności zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie wystarcza jedynie stwierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych odwołujące się do stanu faktycznego, które w przekonaniu apelującego odpowiada rzeczywistości. Konieczne jest wskazanie rzeczywistych przyczyn podważających zasadność dokonanych ustaleń, w sposób oczywisty wskazujących na ich wadliwość. Jeżeli z materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to taka ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów. Zwalczenie swobodnej oceny dowodów nie może polegać tylko na przedstawieniu własnej korzystnej dla apelującego wersji zdarzeń ustaleń stanu faktycznego opartego na własnej ocenie. Konieczne jest wykazanie, że wskazane w art. 233 § 1 k.p.c. kryteria oceny wiarygodności i mocy dowodów zostały naruszone, co miało wpływ na wynik sprawy. I tak skoro ponad 4 lata temu koszt utrzymania małoletniego wynosił 600 - 700 zł miesięcznie to ustalenie kosztu utrzymania na dziś na kwotę 1.100 zł jest zgodne z doświadczeniem życiowym i powszechną wiedzą wynikającą nie tylko z faktu zmian cen żywności, ale także z tego, że w wieku, w którym powód jest obecnie wydatki na utrzymanie są znacznie wyższe niż w wieku, w którym był w 2009 r. Tezę taką postawić można bez odnoszenia się do stanu faktycznego niniejszej sprawy. O ile upływ 4 lat dla dorosłego człowieka nie ma większego znaczenia w kwestii jego utrzymania (pomijając zmianę siły nabywczej pieniądza i indywidualne okoliczności np. choroby) o tyle dla dziecka ma znaczenie decydujące. Wiadomym jest bowiem, że po wejściu dziecka w wiek szkolny wydatki na jego utrzymanie muszą znacznie wzrosnąć, co związane jest nie tylko z kosztami wyposażenia do szkoły, ale i rozpoczęcia procesu edukacyjnego w szerszym kontekście (zajęcia poza szkolne, koła zainteresowań itp.). Ustalając koszt utrzymania powoda Sąd Rejonowy jednocześnie szczegółowo zweryfikował twierdzenia matki powoda w zakresie kosztów jego utrzymania, czemu dał wyraz w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Dotyczy to kwot poszczególnych wydatków wskazywanych w pozwie, które Sąd Rejonowy obniżył. Niezrozumiałe jest twierdzenie apelującego, iż koszt utrzymania małoletniego w zakresie ogrzewania mieszkania nie zwiększył się przez 4 lata, bowiem powód potrzebował ogrzewania tak samo wcześniej, jak i teraz. Powyższe twierdzenie pomimo, iż stanowi truizm nie

przeciży prawidłowym ustaleniom poczynionym przez Sąd Rejonowy. Oczywistym jest bowiem, że powód tak samo potrzebuje ogrzewania dziś jak i dawniej, jednakże równie oczywistym jest, że koszty ogrzewania budynków w tym czasie wzrosły. Trudno uznać tak jak chce tego apelujący, że matka powoda nie jest zobowiązana do pokrywania jakichkolwiek opłat związanych z eksploatacją budynku w jakim zamieszkuje, ponieważ zajmuje go na zasadzie użyczenia. Taka forma prawna oznacza jedynie, że nie musi ona uiszczać czynszu z tytułu najmu. Nie oznacza jednak, że jest zwolniona z pokrywania jakichkolwiek kosztów utrzymania domu. Apelujący błędnie przy tym wskazuje w apelacji, że Sąd Rejonowy określił sumę przypadającą na powoda w kosztach ogrzewania na 200 zł miesięcznie. Istotnie Sąd Rejonowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku wymienia taką kwotę (k. 69) jednakże wyraźnie wskazuje, że jest to udział powoda w miesięcznych kosztach „utrzymania domu w tym ogrzewania”, a nie tylko ogrzewania. Jeżeliby wziąć pod uwagę, że w opisywanym budynku zamieszkuje 4 osoby to koszt każdej z nich we wszystkich opłatach i obciążeniach miesięcznie ustalony na 400 zł wydaje się uzasadniony (wliczając opał, energię elektryczną, gaz, podatki i inne koszty związane z bieżącym funkcjonowaniem). Odnośnie sytuacji materialnej pozwanego słusznie Sąd Rejonowy wskazał nie tylko na stan jego finansów, ale także na jego możliwości finansowe. Jest osobą młodą i zdrową. Może pracować, a to, że sam pozwany także podobnie ocenia swoje możliwości świadczy fakt, że zaczął budowę domu, nabywając wcześniej nieruchomość. Zakładając racjonalność jego działań pozwany musiał planować zakończenie budowy, a tym samym i konieczność zdobycia środków finansowych na ten cel. W takiej sytuacji nieracjonalnym byłoby przyjęcie, że pozwany ma możliwości finansowe, by planować budowę, a nie ma możliwości zaspokajania potrzeb małoletniego powoda.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy apelację oddalił, o czym orzeczono na podstawie art. 385 k.p.c.

Konsekwencją powyższego rozstrzygnięcia co do meritum było obciążenie przegranego pozwanego kosztami postępowania apelacyjnego, o czym na podstawie art. 98 k.p.c. i § 6 pkt 2 i § 13 pkt 1 ust 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radcy prawnego oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieudzielonej pomocy prawnej z urzędu orzeczono w punkcie 2 wyroku.